

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного/наукового спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік, аналіз та контроль фінансових інструментів: діючий стан та перспективи розвитку на (прикладі ТОВ «Телекомунікаційні технології»)»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка 6 курсу б1 групи
факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій

Кашуба Олена Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.н.е., професор

(науковий ступінь, вчене звання)

Лоханова Наталія Олексіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Одним з найбільш головних секторів економіки, який має великий потенціал, але є недостатньо розвиненим, є фінансові ринки України та операції з фінансовими інструментами. Фінансові інструменти відіграють важливу роль у розвитку та функціонування фінансових ринків.

Сучасний фінансовий ринок України все ще знаходиться в процесі становлення. Одна з його ключових проблем полягає в неспроможності забезпечити ефективний розподіл фінансових ресурсів, необхідний для вирішення завдань модернізації національної економіки. А також проблематика фінансових інструментів включає в себе ряд конкретних аспектів: недостатню фінансову грамотність серед населення, валютні та кредитні ризики, недостатнє регулювання та нагляд, політична та економічна нестабільність.

Значний внесок у дослідженні проблем функціонування ринку фінансових інструментів зробили такі науковці: Бурмак М., Бланка І., Глуценко О., Карпенко Г., Михайлова А., Момот Т. та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи являється стан фінансових інструментів, а саме дебіторської заборгованості її вплив на фінансові результати підприємства, дослідження особливостей обліку та аудит дебіторської заборгованості на промисловому підприємстві.

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі необхідно вирішити наступні завдання:

- 1) розкрити економічну сутність, класифікацію фінансових інструментів;
- 2) дослідити особливості обліку фінансових інструментів згідно Національних та Міжнародних стандартів;
- 3) вирішити проблемні аспекти обліку фінансових інструментів;
- 4) надати загальну характеристику підприємству;
- 5) розглянути особливості обліку розрахунків із дебіторами;
- 6) розглянути шляхи вдосконалення обліку дебіторської заборгованості підприємстві;
- 7) розглянути мету, завдання та джерела аудиту дебіторської заборгованості;
- 8) виконати аналіз динаміки складу, структури та оборотності дебіторської заборгованості ТОВ «Телекомунікаційні технології»;
- 9) дослідити економіко-математичне моделювання ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження дипломної роботи є теорико-методологічні та практичні засади аналізу та обліку фінансових інструментів підприємства ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Предметом дослідження – є облік, аналіз та аудит фінансових інструментів на ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи були використані наступні методи: індукція- збір інформації, її систематизація та обробка, дедукція – аналіз теоретичних аспектів, пошук їх виникнення та передумови вирішення, порівняння та узагальнення інформації, загальнонаукові методи дослідження, аналіз

та синтез, методи співставлення, економіко-математичне моделювання, прогнозування.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є законодавчі й нормативні документи з питань бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту фінансових інструментів, наукові праці, періодичні видання, матеріали науково-практичних конференцій і семінарів та електронних періодичних видань. Також були використані реєстраційні документи, бухгалтерські документи, реєстри обліку, фінансова та статистична звітність ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього рівня магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63-ти найменувань), та 17-ти додатків. Загальний обсяг роботи 129 сторінки. Основний зміст викладено на 71-ти сторінках. Робота містить 14 таблиці, 6 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження.

За результатами дослідження автором опубліковано тези у збірнику наукових матеріалів ІХ Міжнародної студентської науково-практичної інтернет- конференції імені професора Кромаровського «Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації». Діагностика ймовірності банкрутства підприємства на прикладі ТОВ «Телекомунікаційні технології» [18, с. 205]. Внутрішній контроль дебіторської заборгованості: проблеми та напрями удосконалення [19, с. 104]. Організація обліку дебіторської заборгованості в управлінні підприємством [20, с. 127].

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні основи фінансових інструментів»- було розглянуто економічну сутність і були вирішені проблемні аспекти обліку фінансових інструментів.

У другому розділі «Особливості обліку дебіторської заборгованості»- було надано загальну характеристику підприємства, розглянуто особливості обліку розрахунків з дебіторами.

У третьому розділі «Аудит та аналіз дебіторської заборгованості»- було проведено аналіз ефективності використання запасів на підприємстві і досліджено економіко-математичне моделювання ефективності управління дебіторською заборгованістю.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах господарювання одним з найбільш складних і суперечливих питань українського обліку можна вважати облік фінансових інструментів.

Фінансові інструменти - це різноманітні засоби, контракти та угоди, які використовуються на фінансових ринках для управління ризиками, здійснення інвестицій та генерації доходу. Вони дозволяють учасникам ринку купувати, продавати та обмінювати на різних фінансових активах. Фінансові інструменти можуть бути класифіковані як грошові (наприклад, гроші на рахунках), попитні

(наприклад, акції та облігації), а також деривати (наприклад, опціони та ф'ючерси).

Дебіторська заборгованість - це один із видів фінансових інструментів, який відноситься до грошових активів підприємства. Дебіторська заборгованість представляє собою кошти, які підприємство очікує отримати від своїх клієнтів або інших контрагентів в майбутньому. Вона виникає внаслідок продажу товарів або послуг на кредитні умови, коли оплата відкладається на певний термін. Дебіторська заборгованість є активом підприємства і може бути конвертована в готівку, коли покупці внесуть платежі.

Дебіторська заборгованість важлива для фінансового управління, оскільки впливає на ліквідність підприємства. Якщо велика частина клієнтів не вносить платежі вчасно, це може призвести до фінансових труднощів. Підприємства зазвичай використовують стратегії кредитного управління, включаючи створення резервів на покриття можливих збитків від невиконаних платежів, а також надають знижки за дострокову оплату, щоб стимулювати клієнтів регулярно розраховуватися.

Для того, щоб правильно організувати бухгалтерський облік фінансових інструментів підприємство повинно користуватися такими нормативно-правовими документами: П(С)БО 13 «Фінансові інструменти», П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», П(С)БО 11 «Зобов'язання», МСБО 32 «Фінансові інструменти: розкриття та подання», МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» та МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Дослідження проводилося на ТОВ «Телекомунікаційні технології», підприємство, яке спеціалізується на розробці, виробництві та продажу продуктів і послуг, пов'язаних із IPTV (інтерактивне телебачення через мережу Інтернет).

Розробка, створення та впровадження інтегрованих програмно-апаратних рішень для сучасних телекомунікаційних мереж та систем обліку та контролю витрат електроенергії, води, газу і тепла нового покоління.

ТОВ «Телекомунікаційні технології» впроваджує бізнес-стратегію, яка спрямована на виробництво та розповсюдження електронних продуктів на українському ринку.

Основними продуктами ТОВ «Телекомунікаційні технології» є наступні категорії:

1. Лічильники, які інтегруються з різними пристроями та програмними рішеннями для ефективного обліку електроенергії, включаючи як однофазні, так і трифазні лічильники.

2. IPTV-приставки, які дозволяють користувачам отримувати інтерактивне телебачення через Інтернет.

3. Мережеві медіаплеєри, призначені для відтворення мультимедійного контенту через мережу.

4. Цифрові системи комунікації «Матриця», які використовуються для організації ефективного обміну інформацією.

5. Вуличні світлодіодні світильники, які призначені для освітлення вулиць та об'єктів громадського користування.

6. Широкосмугові комутатори та маршрутизатори для створення

оптоволоконних цифрових мережових з'єднань.

Ця продукція представляє собою різнобічний спектр рішень у галузі телекомунікацій та енергетики, надаючи різним секторам можливість використовувати інноваційні технології та пристрої.

При веденні бухгалтерського обліку та формуванням фінансової звітності підприємство керується Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у відповідності з Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку.

Первинними документами з обліку дебіторської заборгованості на ТОВ «Телекомунікаційні технології» є рахунки-фактури, рахунки, акти виконаних робіт, накладні, податкові накладні, товарно-транспортні накладні. Погашення дебіторської заборгованості на аналізованому підприємстві відбувається за рахунок виписки банку або прибуткового касового ордеру. Для узагальнення інформації про облік розрахунків з покупцями та замовниками на аналізованому підприємстві використовують рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками».

У дипломній роботі було проведено аналіз основних показників діяльності ТОВ «Телекомунікаційні технології», а саме: проаналізовано чистий дохід, чистий прибуток, дебіторську заборгованість, коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, тривалість погашення дебіторської заборгованості, також було проаналізовано коефіцієнти абсолютної, швидкої та загальної ліквідності.

Необхідно зазначити, що в звітному періоді (2022) середньооблікова чисельність працівників зменшилася в порівнянні з попереднім періодом (2021) на 34 особи, що свідчить про зменшення результативності трудового колективу. Також за звітний період (2022) спостерігається чистий збиток, що свідчить про неефективне управління підприємством.

Аналізуючи показники динаміки дебіторської заборгованості, можна зазначити, що дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги займає найбільшу питому вагу в структурі дебіторської заборгованості.

Аналізуючи дебіторську заборгованість, а саме коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості зменшився з 4,9 оборотів до 4,3 оборотів і це свідчить про те, що підприємство в середньому затрачає більше часу на отримання платежів від своїх клієнтів. Частка дебіторської заборгованості у загальному обсязі поточних активів зменшилася з 34 % поточного періоду (2021) до 27% звітного періоду (2022).

Аналіз показників платоспроможності підприємства, показав, що ТОВ «Телекомунікаційні технології» за звітний період (2021) не є платоспроможним, для підвищення рівня платоспроможності підприємству необхідно прискорити погашення дебіторської заборгованості, а також важливо здійснювати систематичний аналіз та надавати увагу своєму фінансовому забезпеченню.

Для покращення ситуації дебіторської заборгованості на підприємстві необхідно вжити наступні заходи:

- 1) запровадження методу створення резерву сумнівних боргів на основі класифікації дебіторської заборгованості залежно від видів товарів, робіт і послуг;
- 2) впровадження методу розрахунку з покупцями, який добре відомий в країнах з розвинутими ринковими відносинами, і полягає в стимулюванні дострокової оплати

через надання знижок;

3) розширення клієнтської бази, щоб зменшити ризик несплати боргів і розподілити ризик між різними контрагентами;

4) покращити моніторинг стану розрахунків з дебіторами, зокрема причасно виявляти прострочену заборгованість і вчасно визначати, які види дебіторської заборгованості недопустимі для підприємства.

Таким чином, незважаючи на те що розмір дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги у звітному періоду (2022) зменшився порівнюючи з попереднім періодом (2021) підприємству ТОВ «Телекомунікаційні технології» рекомендовано продовжувати приділяти значну увагу цьому активу. Це обґрунтовано тим, що дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги становить найбільший відсоток серед загальної дебіторської заборгованості і є значущою частиною оборотних активів. Незважаючи на те, що дебіторська заборгованість свідчить про зростання обсягу виробництва, недбале ставлення може призвести до невідомої заборгованості та потреби у додатковому фінансуванні через нестачу коштів на виробництво. Систематичний контроль над дебіторською заборгованістю допоможе покращити фінансові показники підприємства і забезпечити ефективне функціонування на ринковому середовищі.

АНОТАЦІЯ

Кашуба О.В. «Облік, аналіз та контроль фінансових інструментів: діючий стан та перспективи розвитку на (прикладі ТОВ «Телекомунікаційні технології»»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою наукового/професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2023.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти та практика обліку, контролю фінансових інструментів на прикладі ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Проаналізовано нормативно-правову базу з питань обліку фінансових інструментів, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених у сфері формування, відображення у бухгалтерському обліку, аналізі та аудиту відповідної інформації, а також практичний досвід на ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Запропоновано шляхи удосконалення ведення обліку та організацію аудиту фінансових інструментів на ТОВ «Телекомунікаційні технології».

Ключові слова: фінансові інструменти, дебіторська заборгованість, первинний облік, синтетичний та аналітичний облік, аудит, економічний аналіз.

ANNOTATION

Kashuba O. «Accounting, analysis, and control of financial instruments: current state and development prospects (on the example of LTD «Telecommunication Technologies»»).

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and Taxation» for the educational program «accounting, auditing, and taxation of entrepreneurial activities.»

(title of the educational program)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2023

The work deals with the theoretical control are being considered using the example of the LTD «Telecommunication Technologies».

Analyzed legal framework related to the accounting of financial instruments, scientific works by domestic and foreign scholars in the areas of formation, representation in accounting, analysis, and auditing of relevant information, as well as practical experience at the LTD «Telecommunication Technologies».

Author offers suggest ways to improve accounting and the organization of the audit of the audit of financial instruments on LTD «Telecommunication technologies».

Keywords: financial instruments, accounts receivable, primary accounting, synthetic and analytical accounting, audit, economic analysis».